

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้การมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมป้องกันการโรคพยาธิใบไม้ตับของประชาชน บ้านห้วยซึหนุ ตำบลทุ่งชมพู อำเภอเวียง จังหวัดขอนแก่น การดำเนินการวิจัยซึ่งเป็นการวิจัยต่อเนื่องของปี 2550 โดยมีแกนนำชุมชน ผู้ปรุงอาหาร ร่วมกัน วางแผนการป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับด้วยกระบวนการ AIC โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้สนับสนุน (facilitator)

รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพในการป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับ ประกอบด้วย กิจกรรมคือ 1). การมีส่วนร่วมของชุมชน โดยคนในชุมชนทุกกลุ่มร่วมกัน วิเคราะห์สถานการณ์โรคพยาธิใบไม้ตับของหมู่บ้าน ได้แก่ การวิเคราะห์ปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับ การวางแผนป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับ การจัดลำดับของปัญหา การกำหนดการใช้ทรัพยากร การกำหนดวิธีติดตามและประเมินผล ทำให้ประชาชนจากส่วนต่าง ๆ ให้ความสนใจ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนพึ่งพาตนเองได้และมีความยั่งยืน 2). การสนับสนุนทางสังคม ได้แก่ การให้ความรู้ ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพยาธิใบไม้ตับได้แก่ สาเหตุ อันตราย และการป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับ และมีความสัมพันธ์กับมะเร็งท่อน้ำดีอย่างไร ดังนั้น เจ้าหน้าที่สาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุข ควรให้ความรู้ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโรคพยาธิใบไม้ตับแก่ประชาชนในหมู่บ้านของตน การปรุงอาหารปลาสุก ผู้ปรุงอาหารควรประกอบอาหารปลาสุกให้แก่สมาชิกครอบครัวรับประทานเพื่อจะได้ปลอดภัยจากการติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับ การกระตุ้นเตือน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้ปรุงอาหาร แกนนำชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุข การประเมิน การชักจูงให้ประชาชนตรวจอุจจาระเพื่อประเมินว่าตนเองโรคพยาธิใบไม้ตับถ้าหากเป็นโรคพยาธิใบไม้ตับจะรับการรักษาที่ถูกต้อง

This research is action research and aim was to study community participation for behavioral development about Orpisthorchiasis prevention among people in Ban Huai Kinhoo village Thung Chomphoo Sub-district, Phuviang District, Khon Kaen Province. This research was implemented continuously from 2007. The participants were leader of community and cooks planed for Orpisthorchiasis prevention in community by AIC process which researcher was facilitated.

Model of Orpisthorchiasis prevention was comprised of activities such as 1). **Community participation** with people any groups in community participated to plan for Orpisthorchiasis prevention such as Orpisthorchiasis situation, plan to prevent, priority setting of problem, resource using, and evaluations, promote people to aware for Orpisthorchiasis prevention and through community sustainable developing. 2). **Social support**, such as **health information** that people have knowledge about cause, harmful and prevention of Orpisthorchiasis. People ought to understand about correlation between Orpisthorchiasis and Cholangiocarcinoma. So health professionals, health volunteers, must give health information and suggest people for Orpisthorchiasis prevention. Safety cooking, cooks ought to cook safety fish food from for family, advise members of family and health professionals, health volunteers, advise people to eat safety food. Assessment, enhanced people to received Orpisthorchiasis screening if they were found Orpisthorchiasis they were cured.